
แนวทางการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานในงานวิจัยทางการจัดการ

THE RESEARCH METHODOLOGY CONVERGENT PARALLEL DESIGN IN MENAGEMENT RESEARCH

กนกพร กระจำแสง¹, ประสพชัย พสุนนท์²

Kanokporn Krajangsaeng¹, Prasopchai Pasunon²

โรงพยาบาลสมิติเวช ธนบุรี¹, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร²

Samitivej Hospital, Thonburi¹, Faculty of Management Science, Silpakorn University²

kanokporn.kraj@gmail.com¹, prasopchai@ms.su.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงผสมวิธีเป็นการนำการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมกันโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อใช้จุดเด่นของการวิจัยประเภทหนึ่งมาแก้ไขจุดอ่อนของการวิจัยอีกประเภทหนึ่ง โดยในหนึ่งงานวิจัยจะมีการผสมผสานกันทางใดทางหนึ่งระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงผสมวิธีสามารถนำมาเสริมกันโดยอาจใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยของอีกวิธีหนึ่งได้ทั้งนี้ จะช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยมีความละเอียด ชัดเจนมากกว่าการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว นอกจากนี้การวิจัยเชิงผสมวิธีอาจทำให้เกิดข้อค้นพบใหม่ได้อีกด้วย และการวิจัยเชิงผสมวิธีนั้นมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการวิจัยแบบผสมกัน (Convergent Parallel Design) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับกับเชิงปริมาณโดยให้ความสำคัญกับการวิจัยทั้งสองแบบเท่า ๆ กันและนำผลการวิจัยมาสรุปรวมกันในส่วนของการแปลผล ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหรือทำให้ผลการวิจัยนั้นสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้การวิจัยแบบผสมกันเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงผสมวิธีที่ได้รับความนิยมมาใช้มากที่สุด เพราะทำให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมแม้มีเวลาหรือทรัพยากรที่จำกัด

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงผสมวิธี , การวิจัยแบบผสมกัน

Abstract

The Mix method is to bring research quantitative research and qualitative research are mixed with the main purpose to use the strengths of one of the types of research was the weakness of another type of research. In one of the research will be combined any way between qualitative and quantitative research, where research results from merging research methods can complement each other by using one of the methods of describing the findings emphasise the findings of another way this will help both the answer the research questions have a clear resolution, rather than using quantitative or qualitative. In addition to research, the merged approach might cause the new discovery. And research that have merged together in several forms, but the research Convergent Parallel Design is the research conducted qualitative research with a quantitative focus on research both equally. The findings were summarized in the interpretation of results. In order to verify the accuracy of the information or make the results that more complete. The research model, together with a study research merge how popular used as much as possible. Because it can answer the research clearly and cover even have time or resources Limited.

Keyword: Mix method , Convergent Parallel Design

บทนำ

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงอย่างมีระบบแบบแผนซึ่ง Creswell & Clark (2011) ได้เสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการวิจัยไว้ 4 ประการ คือ ระดับการเชื่อมโยงของผลการวิจัย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Integration) ระดับความสำคัญของผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Priority) เวลาในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Timing) และช่วงเวลากับวิธีการผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixing) การวิจัยแบบผสมผสานยึดปรัชญาปฏิบัตินิยม ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความเชื่อพื้นฐานในการแสวงหาความจริงที่เน้นผลลัพธ์จากการปฏิบัติ มุ่งการแก้ปัญหามากกว่าการยึดติดวิธีวิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลหลากหลายวิธี

การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน เช่น การ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปข้อมูล เพื่อหาคำตอบของการวิจัยให้เกิดความครอบคลุม กลุ่มลึกและชัดเจน มากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่กำลังศึกษา ภัทราวดี มากมี (2559) ในปัจจุบันการวิจัยส่วนมากมีความซับซ้อนมากขึ้นดังนั้นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดในการหาคำตอบในปรากฏการณ์ที่ต้องศึกษา อย่างไรก็ตามการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีก็มีลักษณะเฉพาะและเกณฑ์กำหนดหลายประการที่นักวิจัยจะต้องตระหนักและดำเนินการให้เหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ครอบคลุมและเกิดประโยชน์สูงสุด

นักวิจัยโดยส่วนมากมักจะคุ้นเคยกับการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นอย่างดี แต่ในการวิจัยธุรกิจมีนักวิจัยน้อยคนที่จะนำเอางานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาผสมรวมกันได้อย่างถูกต้องตามแบบแผน ซึ่งการวิจัยแบบเชิงผสมผสานวิธีนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น แบบพร้อมกัน แบบขั้นตอนเชิงอธิบาย แบบขั้นตอนเชิงสำรวจ แบบรองรับภายใน แบบพัฒนาวิธีการ เป็นต้น แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะอธิบายเกี่ยวกับการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีแบบคู่ขนาน โดยเป็นการให้ข้อมูลในเชิงลึกแบบลงรายละเอียดเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำการวิจัยแบบผสมผสานวิธีรูปแบบคู่ขนานไปใช้ในการวิจัยธุรกิจได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

แนวคิดเรื่องการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี

การเกิดขึ้นของการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research หรือ MMR) มีรากฐานมาจากปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) และแนวคิดพหุนิยม (Pluralism) Johnson & Onwuegbuzie (2004) ซึ่งการวิจัยแบบผสมผสานวิธีเกิดขึ้นครั้งแรก ใน ค.ศ.1959 โดย Campbell และ Fiske เป็นผู้ใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงปริมาณหลายๆ วิธีและเพิ่มวิธีเชิงคุณภาพเข้าไปในการศึกษาทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หลังจากนั้นนักวิชาการอีกหลายท่านออกมาแสดงทัศนะเกี่ยวกับการผสมผสานวิธีเก็บข้อมูล เช่น Sieber Bryman, Reichardt & Rallis เป็นต้น จนกระทั่ง ค.ศ.2003 Creswell ได้เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ต่อมาใน ค.ศ.2005 การวิจัยแบบผสมผสานได้รับการยอมรับมากขึ้น ภัทราวดี มากมี (2559)

ถึงแม้ว่าแนวคิดการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีจะมีการยอมรับที่มากขึ้น แต่ก็ยังคงมีการถกเถียงกันระหว่างกลุ่มปฏิฐานนิยมหรือประจักษ์นิยม (positivist) ที่นิยมระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative methods) และกลุ่มโครงสร้างนิยมหรือปรากฏการณ์นิยม (constructivist) ที่นิยมระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) ต่างฝ่ายต่างมีความเชื่อในทฤษฎีของตนเองและพยายามโจมตีฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ฝ่ายตนเหนือกว่า จนกระทั่งได้เกิดบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง เรียกว่า นักปฏิบัตินิยม (Pragmatists) ได้มีการผนวกรวมทั้งสองกลุ่มหรือทั้งสองความคิดเข้าด้วยกันเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการวิจัยเรียกว่า ระเบียบวิธีเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods) โดยจำแนกได้เป็น 3 ยุคใหญ่ ได้แก่ 1) ยุคระเบียบวิธีเดี่ยวหรือยุคนักวิจัยบริสุทธิ์ 2) ยุคระเบียบวิธีผสม 3) ยุคการวิจัยรูปแบบผสมผสานวิธี ซึ่งรูปแบบของการผสมผสานวิธีในยุคที่ 3 เป็นการผนวกรวมกันระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ Edmond & Kennedy (2013)

Creswell & Plano (2007) กล่าวว่า การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีเป็นการผนวกรวมการวิจัยสองรูปแบบเข้าด้วยกันนั่นคือการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยในหนึ่งงานวิจัยจะมีการผสมผสานกันทางใดทางหนึ่งระหว่างงานวิจัยเชิง

ปริมาณและเชิงคุณภาพและ Creswell (2009) ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีสามารถเสริมกันโดยใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยของอีกวิธีหนึ่งได้ทั้งนี้จะช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยมีความละเอียด ชัดเจนมากกว่าการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งไปช่วยพัฒนาการเครื่องมือวิจัยอีกวิธีหนึ่งหรือนำเอาผลการวิจัยวิธีหนึ่งไปตั้งคำถามการวิจัยอีกวิธีหนึ่งได้ด้วย เพราะการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดด้อยในตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยสามารถใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ ขณะเดียวกันอาจใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้แก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณได้เช่นเดียวกัน

สิทธิ์ ชีรสรณ์ (2552) การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี เป็นการวิเคราะห์หรือเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือลำดับก่อนหลังก็ได้ โดยผู้วิจัยเป็นคนเลือกที่จะให้ความสำคัญกับข้อมูลว่าให้ข้อมูลใดเป็นข้อมูลหลักและข้อมูลใดเป็นข้อมูลรองในการวิเคราะห์ข้อมูล ภัทราวดี มากมี (2559ข) นอกจากนี้การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีนั้นจะช่วยให้ นักวิจัยได้คำตอบที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษาอย่างกว้างขวาง กลุ่มลึกลับสอดคล้องกับความเป็นจริงของศาสตร์ทางสังคมหรือทางการศึกษามากกว่าที่จะยึดมั่นเพียงเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่ง

จากการรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการสามารถกล่าวได้ว่า การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นเทคนิควิธีวิจัยแบบที่นำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานกันในการทำวิจัยเรื่องเดียวกัน เพื่อตอบคำถามหรือวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้นกว่าในอดีตและอาจทำให้เกิดความรู้ใหม่ โดยมีพื้นฐานแนวคิดจากการหลอมรวมปรัชญาของกลุ่มปฏิฐานนิยมและกลุ่มปรากฏการณ์นิยมเข้าด้วยกัน ทำให้มีเรียกกลุ่มที่เกิดขึ้นใหม่ว่าเป็นกลุ่มแนวคิดปฏิบัตินิยม (Pragmatist) ซึ่งมีความเชื่อว่ากลุ่มนี้ยอมรับธรรมชาติของความจริงทั้งสองแบบตามแนวคิดของนักปรัชญาทั้งสองกลุ่ม

แนวคิดการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีแบบคู่ขนาน

Creswell (2013) การวิจัยแบบพร้อมกัน (Convergent Parallel Design) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกันกับเชิงปริมาณโดยให้ความสำคัญกับการวิจัยทั้งสองแบบเท่า ๆ กันและนำผลการวิจัยมาสรุปรวมกันในส่วนของการแปลผล ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหรือทำให้ผลการวิจัยนั้นสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้การวิจัยแบบพร้อมกันเป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีที่ได้รับความนิยมนำมาใช้มากที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะว่าการวิจัยแบบผสมผสานวิธีเป็นการนำเอาผลการวิจัยจากทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาสนับสนุนกันให้สมบูรณ์ โดยส่วนมากการดำเนินการวิจัยแบบพร้อมกันจะใช้ในกรณีที่นักวิจัยมีเวลาหรือทรัพยากรจำกัดในการเก็บข้อมูลและนักวิจัยมีทักษะความชำนาญทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพราะต้องสามารถเก็บและวิเคราะห์ผลการวิจัยทั้งสองรูปแบบพร้อมกันได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยแบบผสมผสานวิธีจะดำเนินการพร้อมกันทั้งสองวิธีการวิจัย แต่เป็นการเก็บข้อมูลแบบเป็นอิสระต่อกัน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพอาจใช้คำถามปลายเปิด การวิจัยเชิงปริมาณใช้คำถามปลายปิด แต่ให้ความสำคัญกับทั้งสองวิธีเท่า ๆ กัน

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเชิงผสมผสานวิธี พรรณพพร สิริโรจน์ (2559) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่แยกจากกันโดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติ (Statistic analysis)

ส่วนการแปลผลหรือการสรุปผลการวิจัยจะเป็นการรวมผล (Merge) การวิจัยทั้งสองวิธีวิจัยเข้าด้วยกัน โดยสามารถแบ่งการสรุปผลการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีได้ 3 รูปแบบ ดังนี้ Creswell and Plano Clark (2007)

1. การวิจัยแบบฐานข้อมูลคู่ขนาน (The Parallel Databases Variant) เป็นการคัดเลือกเอาผลการวิจัยที่เหมือนกันมาวิเคราะห์เพื่อแสดงถึงความสอดคล้องกันของผลการวิจัยและนำข้อมูลที่ต่างกันมาเปรียบเทียบเพื่อสังเคราะห์เป็นผลการวิจัยและอภิปรายผล

2. การวิจัยแบบแปลงรูปข้อมูล (The Data-transformation Variant) เป็นการนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาแปลงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จากนั้นจึงนำผลลัพธ์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งวิธีนี้จะทำให้การผสมผสานข้อมูลสามารถกระทำได้โดยตรง

3. การวิจัยแบบยืนยันผลลัพธ์เชิงปริมาณ (The Data - validation Variant) เป็นการวิจัยที่ต้องยืนยันความถูกต้องของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการใช้ข้อคำถามแบบปลายปิด ซึ่งทำได้โดยการเพิ่มข้อคำถามเชิงคุณภาพลงในแบบสอบถามแล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้สนับสนุนผลหรือข้อค้นพบเชิงปริมาณ แต่การทำวิจัยรูปแบบนี้อาจทำให้ไม่ได้รับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

จุดมุ่งหมายและลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

จากการแนวคิดของนักวิชาการ เช่น Creswell & Clark (2007); Creswell (2009) และนักวิชาการท่านอื่นๆ สามารถสรุปจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานได้ดังนี้

1. เพื่อลดจุดอ่อนของแต่ละวิธีวิจัยและเสริมจุดแข็งของการวิจัยในแต่ละวิธี
2. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผลการวิจัยด้วยการใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า
3. เพื่อเสริมให้เกิดความสมบูรณ์ในประเด็นที่แตกต่างกันของปรากฏการณ์ที่ศึกษา
4. เพื่อหาข้อค้นพบใหม่ที่เกิดจากประเด็นที่ขัดแย้งกันระหว่างผลของวิธีวิจัยหนึ่งกับผลของอีกวิธีวิจัยหนึ่ง
5. เพื่อขยายงานวิจัยให้มีขอบเขตที่กว้างมากขึ้น

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน จากแนวคิดของนักวิชาการ เช่น Teddlie, C. & Tashakkori, A (2003) ; Johnson & Christensen (2014) สามารถสรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานได้ดังนี้

1. ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกันเพื่อตอบคำถามวิจัย
2. ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อเสริมซึ่งกันและกัน
3. สรุปผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ผลที่เหมือนกันและข้อแตกต่างของข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อ

ลดจุดอ่อนของแต่ละวิธีวิจัย

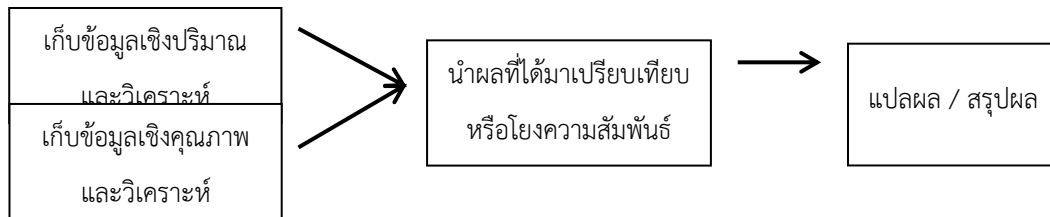
จากลักษณะสำคัญทั้ง 3 ข้อดังกล่าวข้างต้นสามารถเรียกรวมกันว่า “การผสมผสานวิธีวิทยา” (Methodological Eclecticism) หมายถึง การเลือกสรรและการบูรณาการวิธีวิทยาที่เหมาะสมที่สุด จากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้เพื่อศึกษาปรากฏการณ์หรือประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ

จากทัศนะของนักวิชาการข้างต้น สามารถแยกเป็นประเด็นโดยสรุปลักษณะและจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะและจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

ประเด็น	ลักษณะสำคัญ / จุดเน้น
ลักษณะร่วมของวัตถุประสงค์ของการวิจัย	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน
จุดเน้น	ให้ความสำคัญกับวิธีการดำเนินการวิจัยและการเก็บข้อมูลของทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน
วิธีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนา
ผลการวิจัย	ข้อมูลที่ได้มีลักษณะผสมผสานกันโดยข้อมูลที่ได้นั้นอาจนำมาใช้สนับสนุนกันหรือใช้เปรียบเทียบและอาจนำมาซึ่งข้อค้นพบใหม่ๆ

ตัวแบบของการออกแบบการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

ลักษณะการผสมวิธีแบบคู่ขนานของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ลักษณะสำคัญๆ ในแต่ละองค์ประกอบของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน แสดงได้ดังตารางที่ 2 Creswell (2009) และ Creswell (2013)

ตารางที่ 2 ลักษณะสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

องค์ประกอบของการวิจัย	วิจัยเชิงปริมาณ	วิจัยเชิงคุณภาพ	วิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน
วัตถุประสงค์การวิจัย	ใช้การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้อ้างอิงผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างสู่ประชากรทั้งหมด	ศึกษา หาความหมาย และทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ภายใต้บริบทใดบริบทหนึ่ง หรือทำความเข้าใจกับกรณีที่ต้องการศึกษา	หาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยสรุปผลอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากรและทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา
คำถามการวิจัย	ถามเกี่ยวกับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นสาเหตุกับตัวแปรที่เป็นผลหรือตัวแปรตาม	ถามเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ว่ามีลักษณะหรือความหมายอย่างไร	ตั้งคำถามทั้งระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นสาเหตุและผลหรือตัวแปรตามพร้อมกับคำถามเพื่ออธิบายถึงลักษณะของการเกิดปรากฏการณ์นั้นๆ
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	ใช้หลักของความน่าจะเป็นในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง	ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น และแบบเฉพาะเจาะจง
การเก็บข้อมูล	สร้างเครื่องมือ(แบบสอบถาม) และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เช่น ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ของเครื่องมือ ก่อนการนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง	ใช้ผู้วิจัยเป็นเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล โดยอาศัยการสังเกตและการสัมภาษณ์	ใช้ทั้งเครื่องมือ(แบบสอบถาม) และผู้วิจัย (การสัมภาษณ์) ในการเก็บข้อมูลไปพร้อมๆ กันหรือในเวลาเดียวกัน
การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและอ้างอิงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ใช้วิธีการสรุปแบบพรรณนา โดยการเล่าเรื่องและใช้คำพูดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์	ใช้ทั้งวิธีการทางสถิติและการพรรณนาเล่าเรื่อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของการวิจัย	วิจัยเชิงปริมาณ	วิจัยเชิงคุณภาพ	วิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน
การสรุปผลการวิจัย	สรุปผลโดยอธิบายถึงระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร	สรุปผลโดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น	สรุปโดยอธิบายถึงระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรและและอธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อดี- ข้อจำกัด ของการทำวิจัยแบบคู่ขนาน

สำหรับข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานสามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อดีของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

1. ทำให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งบางครั้งการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบได้
2. ทำให้ได้ผลการวิจัยที่ก่อเกิดองค์ความรู้ใหม่และเกิดความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการศึกษาในมุมลึกและมุมที่กว้างขึ้น
3. ทำให้นักวิจัยได้มีทราบถึงมุมมองความเป็นจริงของสังคมได้ชัดเจนขึ้น และไม่ยึดมั่นกับโลกทัศน์ในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียว
4. ทำให้นักวิจัยสามารถตั้งคำถามการวิจัยและใช้วิธีการเก็บข้อมูลได้หลากหลายมากขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน

1. มีความยุ่งยากในการดำเนินการวิจัยมากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียว เพราะนักวิจัยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นอย่างดี
2. สิ้นเปลืองทรัพยากร งบประมาณ และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. หากผลการวิจัยที่ออกมามีความขัดแย้งกันจะเกิดความยากในการสรุปผลเพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้อ่าน
4. หากทำการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบผิดๆ เช่น เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ที่ไม่ครอบคลุมหรือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่เหมาะสม ผลการวิจัยที่ได้ก็จะไม่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์

แนวทางการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานในงานวิจัยทางการจัดการ

การวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นเทคนิควิจัยที่นำเอาวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานในการทำวิจัยเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อตอบคำถามหรือวัตถุประสงค์การวิจัยให้สมบูรณ์มากขึ้นและอาจทำให้ออกเกิดความรู้ใหม่ ซึ่งการวิจัยเชิงผสมวิธีก็มีหลากหลายรูปแบบ แต่วิธีที่ได้รับความนิยมและนำมาใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนาน เพราะการดำเนินการวิจัยแบบคู่ขนานเป็นการนำเอาผลการวิจัยจากทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาสนับสนุนกันให้สมบูรณ์ จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้สามารถสรุปแนวทางการวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานในงานวิจัยทางการจัดการได้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน
2. การตั้งคำถามการวิจัย ควรตั้งคำถามเกี่ยวกับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นสาเหตุและผลหรือตัวแปรตาม เพื่อเป็นคำถามของการวิจัยเชิงปริมาณ พร้อมกับตั้งคำถามเพื่ออธิบายถึงลักษณะของการเกิดปรากฏการณ์นั้นๆ เพื่อเป็นคำถามของการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็นในงานวิจัยเชิงปริมาณ และแบบเฉพาะเจาะจงในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และสมบูรณ์
4. การเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนาหรือการเล่าเรื่อง
6. การสรุปผลการวิจัย สรุปโดยอธิบายถึงระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรและอธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นอาจมีลักษณะผสมผสานกัน โดยข้อมูลที่ได้มานั้นอาจนำมาใช้สนับสนุนกัน หรือใช้เปรียบเทียบและอาจนำมาซึ่งข้อค้นพบใหม่ๆ

ตัวอย่างงานวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานในงานวิจัยทางการจัดการ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงผสมวิธีแบบคู่ขนานในงานวิจัยทางการจัดการ

ตัวอย่างที่ 1

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี

ผู้วิจัย ณรงค์กร ศาสนา , เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเลิศ ไพรินทร์ ณรงค์กร ศาสนา (2556)

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

1. พนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรีมีความเครียดในการทำงานอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี

กระบวนการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งหมด 493 คน

- กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณที่เป็นพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 220 คน
- กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เจาะลึกจากพนักงานส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานใน

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Check List)
- เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (Indept-Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมได้จากการเก็บแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานคือ F-Test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยการตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ รวมทั้งจากเอกสารของการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสรุปผลการวิจัย

- สรุปผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบบควบคู่กันไป โดยยึดประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานและวิธีหรือแนวทางในการบริหารความเครียดในการทำงาน

ตัวอย่างที่ 2

เรื่อง วัฒนธรรมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ : การวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ

ผู้วิจัย อิศระ ทองสามสี , อาคม ใจแก้ว , ชิดชนก เชิงเชาว์ และเทอดธิดา ทิพย์รัตน์ อิศระ ทองสามสี (2556)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

กระบวนการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณเป็นผู้ปฏิบัติงาน 765 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 60 แห่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

- กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นผู้ปฏิบัติงาน 18 คน เลือกจากผู้มีประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Check List)
- เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (Indept-Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้เทคนิคโมเดลสมการโครงสร้าง
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ทฤษฎีฐานราก

การสรุปผลการวิจัย

- สรุปผลการวิจัยโดยเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบประเด็นต่อประเด็น

สรุป

การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีแบบคู่ขนานมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งบางครั้งการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบได้ และด้วยวัตถุประสงค์การวิจัยที่แตกต่างกัน การออกแบบงานวิจัยเชิงผสมผสานวิธีแบบคู่ขนานจึงแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบตามลักษณะของการผสมผสานข้อมูลระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Creswell, 2009) เนื่องจากการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีแบบคู่ขนานมีความมุ่งหมายที่จะลดข้อด้อยของงานวิจัยในแต่ละแบบ ดังนั้นตัวนักวิจัยจึงต้องทราบวัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการ และรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้อย่างถ่องแท้เสียก่อน จึงจะทำให้การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพมีลักษณะที่ส่งเสริมกันและสามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งได้ (วัลลภา ฉลากบาง 2559) แต่การจะนำรูปแบบใดไปใช้จะต้องคำนึงถึงคำถามวิจัยหรือวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นสำคัญ กล่าวคือ การดำเนินงานวิจัยทั้งหมดที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะดำเนินการด้วยแบบแผนใดต้องสามารถตอบปัญหาการวิจัยหรือตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดีที่สุด จึงจะเรียกได้ว่าการวิจัยที่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์กร ศาสนา และคณะ. ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี. สืบค้นเมื่อ 11

กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourIS-TP54/18%20Narongkon.pdf>

พรรณพร ลิวิโรจน์. (2559). การยอมรับและการพัฒนานโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 10(22): 28-39.

- ภัทรวดี มากมี. (2559ก). การพัฒนาโมเดลการวัดประสิทธิผลองค์การภาครัฐในเขตอาเซียน: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง
พหุระดับ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 21(1): 34-48.
- ภัทรวดี มากมี. (2559ข). การออกแบบการวิจัยสำหรับการวิจัยแบบผสมวิธี. *วารสารสมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย*. 21(2): 19-31.
- วัลลภา ฉลากบาง. (2559). การวิจัยแบบผสมผสาน. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 7(2): 124-132.
- สิทธิ์ อธิสรณ์. (2552). *เทคนิคการเขียนงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสระ ทองสามสี และคณะ. (2556). วัฒนธรรมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ: การวิจัยแบบ
ผสมผสานวิธีการ. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*. 5(1): 1-16.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage.
- Creswell, J. W.;& Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- _____. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J.W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 3rd ed. California: Sage.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2013). *An Applied Reference Guide to Research Designs: Quantitative Qualitative, and Mixed Methods*. London: Sage.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A.J. (2004). Mixed methods research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7): 14-26.
- Johnson, R.B.;& Christensen, L.B. (2014). *Educational research methods: quantitative, qualitative, and mixed approaches*. 5th ed. Los Angeles, C.A.: Sage.
- Tashakkori, A. Teddlie, C. (2003). *Handbook of Mixed Methods in Social & Behavioral Research*. Thousand Oaks: Sage.
- Teddlie, C. & Tashakkori, A.(2003). *Major issues and controversies in the use of mixed methods in the social and behavioral sciences*. In A . Tashakkori & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in the social and behavioral research*. Thousand Oaks, C.A.: Sage.

Translated Thai References

- Chalarkbang, Wannipa. (2016). Integrated Research. *Journal of Nakhon Phanom University*.7(2): 124-132. (in thai)
- Makmee, Pattawadee. (2016a). Development of a model for measuring the effectiveness of government organizations in ASEAN: analysis of equation models. Multi-level structure. *Journal of the Association of Researchers*. 21(1): 34 -48. (in thai)
- Makmee, Pattawadee. (2016b). Research Design for Integrated Research Methodology. *Journal of the Thai Researchers Association*. 21(2): 19-31. (in thai)
- Reviroj, Pongpipol. (2017). Acceptance and development of alcohol policy. *Journal of Thonburi University*. 10(22): 28-39. (in thai)
- Sadsana, N.;& Team. *Factors Affecting Job Stress of Sub-district Employees in Prachinburi Province*. Accessed on 11 February 2013. from: <http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourIS-TP54/18%20Narongkon.pdf> (in thai)
- Teerasorn, Sitt. (2009) .*Research writing*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in thai)
- Thongsamsri, Eetsara . (2013). Quality of Workers in Higher Education Institutions: Integrative Research. *Journal of Rajamangala University of Technology Srivijaya*. 5(1): 1-16. (in thai)